

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української літератури, компаративістики і гринченкознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов
2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТВОРЧИЙ СЕМІНАР: ДРАМАТУРГІЯ

для студентів

рівня вищої освіти другого (магістерського)
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.01 Українська мова і література
освітньої програми 035.01.02 Літературна творчість

Київ – 2023

Розробник: Луцюк Микола Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри східної культури і літератури

Викладач: Луцюк Микола Володимирович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри східної культури і літератури

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Протокол від 31 серпня 2023 року № 10
Завідувач кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

 (Олена БРОВКО)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми
«31» «серпень» 2023 р.

Гарант освітньої програми (Тетяна ВІРЧЕНКО)

Робочу програму перевірено «01» «вересня» 2023 р.

Заступник декана
з науково-методичної та навчальної роботи (Світлана ГОРОБЕЦЬ)

Пролонговано:
на 20__/20__ н.р. _____ («__»__20__р. протокол №__
на 20__/20__ н.р. _____ («__»__20__р. протокол №__
на 20__/20__ н.р. _____ («__»__20__р. протокол №__
на 20__/20__ н.р. _____ («__»__20__р. протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Творчий семінар		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 / 120	
Курс	1	
Семестр	2	
Кількість змістових модулів з розподілом	4	
Обсяг кредитів	4	
Обсяг годин, зокрема:	120	
Аудиторні	32	
Модульний контроль	8	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	50	
Форма семестрового контролю	екзамен	

Змістовий модуль: Творчий семінар: драматургія

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	1 / 30	
Курс	1	
Семестр	2	
Кількість змістових модулів з розподілом:	1	
Обсяг кредитів		
Обсяг годин, в тому числі:	30	
Аудиторні	8	
Модульний контроль	2	
Семестровий контроль	10	
Самостійна робота	10	

Форма семестрового контролю	екзамен
-----------------------------	---------

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – забезпечити фундаментальну теоретичну і практичну творчу підготовку магістрів-філологів для виконання професійних завдань інноваційного характеру в галузях сучасної культури, сучасного літературознавства та креативних індустрій; підготувати випускників до самостійної творчої, літературно-критичної діяльності.

Завданнями курсу є:

- сформувати здатність професійно застосовувати програмні знання з української літератури; здатність вільно користуватися спеціальною літературознавчою і театрознавчою термінологією; здатність створювати оригінальні літературні твори; усвідомлювати теоретичні засади поетичної мови і практично використовувати їх у власній творчості; здатність давати літературно-критичну оцінку художнім творам з урахуванням сучасних мистецьких тенденцій; оцінювати зразки літературно-критичної думки.

Завдання – сформувати наступні **програмні компетентності**

ЗК-1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК-2 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-5 Здатність працювати в команді та автономно

ЗК-7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК-9 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК- 12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК – 13 Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ФК – 6 Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань

ФК – 8 Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК – 9 Здатність ефективно управляти авторськими правами на художні твори

ФК – 10 Здатність створювати оригінальні літературні твори.

ФК –11 Здатність володіти умінням відбирати життєвий матеріал, композиційно його вибудовувати; демонструвати вміння створювати літературну основу майбутнього сценарію відповідно до обраного жанру, аудиторії тощо.

ФК – 12 Усвідомлення теоретичних засад поетичної мови і активне практичне використання їх у власній творчості.

ФК – 13 Здатність давати літературно-критичну оцінку художнім творам з урахуванням сучасних мистецьких тенденцій; оцінювати зразки літературно-критичної думки.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Демонструвати глибокі знання в галузі гуманітарних наук.

Виявляти глибокі знання поезики драматургічного твору та комунікативної риторики сучасної драматургії і театру.

Виявляти розуміння специфіки творчої праці драматурга, та його взаємодії з театром.

Застосовувати опанований теоретичний матеріал у процесі написання власних драматургічних творів.

Доступно й аргументовано пояснювати сутність сучасних драматургічних тенденцій і артикулювати власну думку щодо них – професійно, етично виважено і соціально відповідально.

Фахово і об'єктивно оцінювати досягнення літературознавства; художні якості авторського рукопису; сучасні художні твори.

ПРН-У-1 Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

ПРН-У-2 Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.

ПРН-У-5 Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН-У-7 Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти літературної творчості.

ПРН-У-10 Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.

ПРН-С-2 Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.

ПРН-С-5 Багатоаспектно і об'єктивно оцінювати художні якості авторського рукопису; сучасні та класичні художні твори.

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Ус во го	Кількість годин між видами робіт				
		Аудиторні				Самостійна робота
		Лекції	Семінари	Семестровий контроль	Модульний	
Змістовий модуль: Творчий семінар: драматургія						
Тенденції розвитку сучасної української драматургії	2	2				
Сучасна українська драматургія: галерея портретів	2	2				
Структура драматургічного твору	7		2			5
Читка п'єси	7		2			5
Модульний контроль	2				2	
Семестровий контроль	10			10		
Разом годин	30	4	4	10	2	10

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Тема. Особливості структури драматургічного твору та його елементів
Двоїста природа драматургічного твору, його зорієнтованість на іншу семіотичну систему – театр. Традиційна («арістотелівський», «неарістотелівський» типи) і сучасна структури драматичного тексту. Специфіка мовної організації драматичного твору. Проблема монологу та діалогу. Ремарка та ремарковий комплекс. Сучасні драматургічні антології.

Література: 1; 2; 5; 6; 10; 11.

Тема. Поетика драматургічного твору
Ключові компоненти поетики драми. Архітектоніка драматургічного твору. Конфлікт. Стильові моделі драми. Сценічний потенціал драматургічного тексту і драма для читання. Специфіка образу Автора у драматургії.

Література: 2; 3; 5; 6; 8; 11; 15.

Тема. Створення “арки” драматургічного персонажа
Драматургічна і сценарна майстерність, її критерії. Єдність структури, сюжету та героя. Протагоніст драми. Типи арки персонажа: позитивна, негативна, пласка, персонажі впливу. Катарсис.

Література: 1; 5; 6; 11; 13.

Тема. Читка п'єси.
Читання колективно створеної п'єси за ролями та її обговорення як один із видів репетиції. Розподіл ролей. Читка як спосіб комунікації автора і потенційного читача. Дискусія.

Література: 30.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1	
		К-ть одиниць	Максимальна кількість
Відвідування лекцій	1	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25
Максимальна кількість балів			54
Розрахунок коефіцієнта: $54 : 15 = 4,3$			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Самостійна робота №1 Магістрам пропонується колективно написати текст п'єси. Вибір жанру – на власний вибір.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка — 5 балів.
2. Оцінюватимуться самостійність, креативність, оригінальність матеріалу, його зв'язок із цілісним текстом та провідною настановою творчого колективу.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться у форматі дискусійного клубу. Предмет дискусії – обговорення сценічного потенціалу пєси, запропонованої студентами. Максимальна кількість балів – 25. При оцінюванні будуть враховані такі критерії: цілісність, логічність, послідовність, аргументованість висловленої думки; уміння застосовувати літературознавчу термінологію; здатність об'єктивно оцінювати художній твір.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Вивчення студентами навчальних дисциплін «Творчий семінар: драматургія» завершується іспитом за результатами вивчення блоку навчальних дисциплін «Творчий семінар».

Підсумковий контроль здійснюється у формі письмового іспиту (максимум 40 балів), що передбачає виконання трьох завдань:

- 1) письмове питання з дисципліни «Творчий семінар: поезія» (20 балів);
- 2) письмове питання з дисципліни «Творчий семінар: проза» (10 балів);
- 3) письмове питання з дисципліни «Творчий семінар: драматургія» (10 балів).

До іспиту допускаються студенти, що набрали не менше 35 балів. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- самостійність мислення,
- аргументованість тез,
- вихід на рівень теоретичного узагальнення фактологічного матеріалу.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю (для самоконтролю)

1. Сучасний стан літературознавчих досліджень і літературної критики.
2. Фестивалі сучасної драматургії.
3. Місія Національного центру театрального мистецтва імені Леся Курбаса.
4. Антологія та альманахи як засіб популяризації сучасної драматургії.
5. Театральність сучасних пєс.
6. Традиційна і сучасна структури драматичного тексту.
7. Архітектоніка драматургічного тексту.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 30 год., з них: лекції – 4 год., практичні заняття – 4 год., МК – 2 год., самостійна робота – 10 год, семестровий контроль – 10 год.

Тиждень	I	II	III	IV
Модулі	Модуль 1.			
Лекції	1	2	3	4
Теми лекцій	Особливості структури драматургічного твору та його елементів (1 б.)	Поетика драматургічного твору (1 б.)		
Теми семінарів			Створення “арки” драматургічного персонажа (11 б.)	Читка п'єси (11 б.)
Самостійна робота			Самостійна робота №1 (5балів)	
Поточний контроль	Модульна контрольна робота (25 балів)			
ПМК	Іспит			

8. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Бондарева О. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання : монографія / Олена Бондарева. – К. : Четверта хвиля, 2006. – 512 с
2. Васильєв Є. Сучасна драматургія: жанрові трансформації, модифікації, новації : монографія / Є. Васильєв. – Луцьк : Твердиня, 2017. – 532 с.
3. Вірченко Т. Художній конфлікт в українській драматургії 1990–2010 років: дискурс, еволюція, типологія: монографія. – Кривий Ріг: Видавничий дім, 2012. – 336 с.
4. Вірченко Т. Сучасна українська драматургія. Галерея портретів: монографія. – Кривий Ріг : Вид. Р. А. Козлов, 2018. – 180 с.
5. Вісич О. Метадрама: теорія й репрезентація в українській літературі. _ Луцьк: Вежа, 2018. – 340 с.
6. Залеська-Онишкевич Л. Текст і гра. Модерна українська драма / Лариса Залеська-Онишкевич. – Нью-Йорк ; Львів : Літопис, 2009. – 472 с.
7. Когут О. Архетипні сюжети й образи в сучасній українській драматургії (1997–2007 рр.) : монографія / Оксана Когут. – Рівне : НУВГП, 2010. – 442 с.
8. Обертинська А. П. Основи теорії драми та сценарної майстерності : навчальний посібник / А. П. Обертинська. – К. : Державна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2002. – 132 с.
9. Паві П. Словник театру / Патріс Паві. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 640 с.
10. Роздобудько І., Санін О. Кіно на папері. Збірка. – К.: Нора-Друк, 2016. – 288 с.
11. Шаповал М. Інтертекст у світлі рампи: міжтекстові та міжсуб'єктні реляції української драми : монографія / Мар'яна Шаповал. – К. : Автограф, 2009. – 351 с.

Додаткова:

13. Верещак Я. Нерекомендовані спогади про українську драматургію кінця ХХ ст. (розмова перша) / Ярослав Верещак, Володимир Сердюк // Курбасівські читання. – 2011. – № 6. – Ч. 1. – С. 166–174.
14. Верещак Я. Нерекомендовані спогади (не тільки про українську драматургію кінця ХХ ст.) (розмова друга) / Ярослав Верещак, Володимир Сердюк // Курбасівські читання. – 2011. – № 6. – Ч. 2. – С. 165–180.

15. Веселовська Н. Психологізм української драматургії ХХІ століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.01 / Наталія Василівна Веселовська ; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Київ, 2016. – 19 с.
16. Гуцол М. Рецепція традиційних образів і сюжетів в українській драматургії кінця ХХ – початку ХХІ століть автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.01 - українська література / М. Гуцол ; Київський ун-т імені Б. Грінченка. – Київ, 2015. – 20 с.
17. Зорницька І. Поетика художнього парадоксу (на матеріалі драматургії II половини ХХ століття): автореф. дис. ... канд. філ. наук: 10.01.06 / І. В. Зорницька ; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Київ, 2014. – 20 с.
18. Курбасівські читання: Наук. вісник / Нац. центр театр. мистец. імені Леся Курбаса; Редкол.: Н.Корнієнко (голова) та ін. – К.: [НЦТМ ім. Леся Курбаса], 2020. – № 15: ТЕАТР: ДІАЛОГ З МАЙБУТНІМ. – 312 с.
19. Скибицька Ю. Сучасна українська драма: мотиви та поетика / Ю. Скибицька // Українська література в загальноосвітній школі. – 2006. – № 1. – С. 8–14.
20. Скляр А. Художньо-естетичні доміанти буття драматургічного твору (на матеріалі української драматургії 1990-х років): автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.06 / Анжеліка Скляр ; Житомирський державний університет імені Івана Франка. – Житомир, 2017. – 19 с.
21. Цокол О. Текстові стратегії української драматургії 1980–2010-х років: автореф. дис. ... канд. філ. наук: 10.01.01 / О. Цокол ; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Київ, 2017. – 20 с.

Тексти драматургічних творів

22. Голос тихої безодні та інші голоси. Антологія сучасної української монодрами : моноп'єси / упоряд. Надія Мірошніченко. – Київ : Фенікс, 2016. – 320 с.
23. Драмовичок. Антологія сучасної української драматургії для дітей та підлітків / Упорядники Н. Мірошніченко та ін. – Київ : НЦТМ ім. Л. Курбаса, 2017. – 464 с.
24. Коронація слова : збірка п'єс лауреатів конкурсу 2006 та 2007 років. – К. : Нора-Друк, 2008. – 440 с.
25. Майдан. До і після. Антологія актуальної драми / упор. Відділ драматургічних проєктів НЦТМ ім. Леся Курбаса. – Київ, 2016. – 256 с.
26. Мотанка. Антологія української жіночої драматургії / авт.-упоряд. Я. Верещак. – Київ : Світ знань, 2016. – 379 с.

27. Страйк ілюзій : Антологія сучасної української драматургії / автор проекту та упорядник Н. Мірошніченко. – Київ : Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2004. – 370 с.
28. Сучасна українська драматургія : альманах / редкол. В. Фольварочний (голова) та ін. – Вип. 1. – Київ : Український письменник, 2005. – 172 с.
29. Сучасна українська драматургія : альманах / редкол. В. Фольварочний (голова) та ін. – Вип. 2. – Київ : Український письменник, 2006. – 256 с.
30. Сучасна українська драматургія : альманах / редкол. В. Фольварочний (голова) та ін. – Вип. 3. – Київ : Український письменник, 2006. – 272 с.
31. Сучасна українська драматургія : альманах / редкол.: В. Фольварочний (голова) та ін. – Вип. 4. – Київ : Фенікс, 2007. – 344 с.
32. Таїна буття. Біографічна драма. Антологія / Упорядник відділ драматичних проєктів НЦТМ імені Леся Курбаса. – Київ : Світ Знань, 2015. – 304 с.
33. У пошуках театру : Антологія молоді драматургії. – Київ : Смолоскип, 2003. – 546 с.